

ARTICULATA DELS TERRATINENTS DE CASTELLOT DE L'ANY 1662. ESTUDI DE L'ONOMÀSTICA

Roser RIPOLLÈS

Amb motiu d'haver fet la transcripció del document damunt dit ens vam adonar de la riquesa onomàstica que contenia i n'hem volgut fer el buidat i subsegüent estudi tot normalitzant-ne la grafia.

Hem agrupat l'onomàstica en els següents apartats: Topònims, Antropònims, Corònims i Diversos.

Topònims

Pel fet de tractar-se d'un plet entre els terratinents de Castellot i el Consell de la vila de les Borges els topònims més esmentats són, naturalment, aquests dos. El primer el trobem com a Castellot i com a Castellots, unes vegades referit al terme de C. i altres al lloc de C. En total hi surt 46 vegades. Pel que fa al nom de les Borges hi trobem diverses variants:

- la vila de les Borges Blanques d'Urgell (tres cops);
- la vila de les Borges Blanques (tres cops);
- la vila de les Borges (35 cops);
- les Borges (un cop).

Castellots era un terme o partida de terra que estava dividida en dues parts, cadascuna de les quals era coneguda per un nom. Una era la part "Condal" i l'altra la part "Real". La primera solament hi surt set vegades amb petites variants: la part "Condal" (5 cops); partida de la part "Condal" (un cop); part "Condal" (un cop). La segona havia rebut altres noms, així abans era coneguda com la part de Sanahuja o la partida dita de Pere de Sanahuja¹, amb aquesta denominació hi surt dos cops; l'altra denominació, la més moderna i que ha perdurat fins avui, la trobem amb algunes petites variants: la part "Real" (25 cops); partida "Real" (nou cops); la part

1. Pere de Sanahuja era un ciutadà de Lleida propietari del castell i vila de les Borges i de la meitat del lloc de Castellots, als hereus del qual els habitants de les Borges compraren l'any 1344 aquestes propietats "per pur libero y franch alou" segons consta en la damunt dita articulata.

dita “Real” (un cop); partida dita “Real” (un cop); la dita part “Real” (tres cops); part “Real” (un cop).

Altres topònims que s'esmenten són: la vila de Juneda, Vinaixa i Puiggròs (un cop). La vila d'Arbeca i la vila de l'Albi, (dos cops). Aquests topònims solament surten per indicar els límits de Castellots. També trobem un cop Lleida.

Antropònims

N'hem trobats un total de deu: Martí Merçer, Notari; Pere Despens; Ramon de Panes; Francesch Saçala; Pere de Sanahuja (dos cops); Ferrer de Llobera; Jaume Andreu; Barnat Bastart; Arnau Brescha, Berenguer Arenyó, Guillem Cabrera.

Aquests antropònims corresponen: el primer al notari, els tres següents als marmessors del testament de Pere de Sanahuja i la resta als habitants de les Borges i de Castellots que participaren en la compra del terme en representació dels seus covilatans.

D'aquesta petita llista ens crida particularment l'atenció el prenom Ferrer i el cognom Arenyó; aquest darrer per la coincidència amb el nom d'un mas existent a les Borges, però que pertany al terme de Juneda, i que tothom, excepte Obres Públiques, coneix com l'Aranyó.

Pel que fa a l'origen etimològic dels prenom veiem que n'hi ha cinc d'origen germànic: Ramon, Bernat, Arnau, Berenguer i Guillem; tres d'origen llatí: Martí, Pere i Jaume; i un d'origen italià: Francesc.

Corònims

Entre aquests volem destacar la denominació dels punt cardinals usada en citar els límits de la partida de Castellots, són aquests: sol ponent, sol ixent, migdia i tramuntana; així com la situació de l'església de Castellots “situada entre *los confins* de la part Real i part Condal” (el subratllat és nostre).

Altres corònims que trobem són: camps, collades, erms, garrigues, muntanyes, pastos, plans, ribes, “terres cultes y incultes” i valls².

Diversos

Hem agrupat en aquest apartat els noms que fan referència a dates, monedes i mesures.

Dates: *calendes* “sots les chalendes de febrer de l'any 1344”³.

-
2. Tots corresponen a la descripció de les pertinences que corresponien a les Borges i Castellots part “Real”.
 3. Data en què es va comprar la vila de les Borges i part de Castellots.

Monedes: *sous jaquesos* “noranti sinch milia sous jaquesos”⁴; *lliures* “quinse milia lliures”.

Mesures: *càrrega* “...la verema (...) de quinse càrregues una”; desè “...determinaren de imposar-se un desè sobre tots los fruyts és a saber de deu garbes una...”; *mòlta* “...y per cada mòlta de olives”; *quartà* “...mitg quartà de oli...”.

-
4. Aquest és el preu que es va pagar per la susdita compra.
 5. Aquestes mesures corresponen als arbitris que s’havien de pagar al Consell de la vila de les Borges, per tal de subvenir a les despeses que aquesta tenia.

UN NOM EXÒTIC: “T’ESTIMO”

Un pintallavis inesborrable és el producte clau de la línia de cosmètica de la firma japonesa Kanebo. A Kanebo, per trobar el nom més adient per als seus productes, els experts van estudiar diccionaris en llengües estrangeres durant dos anys. Un primer pas cap a l’originalitat fou descartar noms en anglès o francès, tradicionalment escollits per la cosmètica japonesa. L’Exposició Universal a Sevilla i els Jocs Olímpics a Barcelona decantaren els experts cap a les llengües espanyoles. (Potser també la celebració del “Sant Jordi’s Day” al Japó des de fa uns anys...). Segons declaracions de Reiko Mizukoshi, el nom finalment escollit, “*T’estimo*”, “encara que no tingui cap significat en japonès, sona bé i té un grafisme molt bonic quan està escrit”. Potser intencionadament, un dels diaris que ens donava aquesta notícia la publicava junt amb una fotografia del príncep hereu del Japó, Naruhito, amb la seva promesa Masako Owada.

M.M.